Ner. 290. ROK 1843. SRODA 20 GRUDNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Tomasza Apostoła.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Grzmosława.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzien godzina		Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopień ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	6	27 8. 462	— 0, 6	1, 74	Pł.Zachodni mocny	Pogoda	Snieg
18	2	9 434	1, 2	1, 94	„ „	Pochmurno	
	10	10, 261	+ 0, 9	1, 86	ZPł.Zachodni słaby	„	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Po kilku dniach, przez które niebo gęstemi chmurami było zakryte, wypogodziło się wczoraj wieczór, i było można kometę, przez Foge w Paryżu odkrytego, na tutejszém Obserwatoryum wynaleźć. Znajdował się prawie w środku linii łączącéj γ i ζ Orionis. Jego jądro miało dość iskrzące się światło, a ogon długość kilka minut. Dzienna jego zmiana w rektacenzyi i deklinacyi, (wzniesieniu się prostém i zboczeniu) jest nieznaczna. Gdy dzisiejszego wieczora zdawało się wypogadzać, widziano znowu kometę, ale po kilku minutach, nim go zdołano obserwować, zachmurzyło się znowu, i tak pozostało na cały dalszy ciąg wieczora. Przy téj sposobności dołączam uwagę, że w tym miesiącu były tu obserwowane nie małe perturbacye w stanie igły magnesowéj. Już 3 razy w tym miesiącu wydarzył się ten zresztą tak rzadki przypadek, że deklinacya igły popołudniu w porze, kiedy zawsze największość ma miejsce, mniejszą była jak rano. Ten przypadek był dnia 9, 13, szczególnie zaś 14. Podług właśnie otrzymanego listu dyrektora Obserwatoryum w Monachium, Lamont, uważano tam także d. 9 b. m. nie małe perturbacye w stanie igły.

Kraków d. 18 Grudnia 1843 r.

Weisse Dyr. Obs.

Część Urzędowa.

Nro 6496.

WYDZIAŁ DOCHODÓW PUBLICZNYCH I SKARBU W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Gdy papier stęplowany z dotychczasowemi znakami wodnemi r. 1843 wyrażającemi, tylko po koniec r. b. 1843 ważność mieć będzie, nadal zaś to jest od d. 1 Stycznia 1844 r. z nowemi znakami wodnemi r. 1844 wyrażającemi w użycie wprowadzonym zostanie; przeto Wydział podaje do powszechnéj wiadomości, iż kto kolwiek po dniu ostatnim b. m. posiadać będzie papier stęplowy jeszcze nieużyty, mający znaki wodne z 1843 winien takowy u rendanta stempla wymienić na inny z znakiem wodnym 1844 najpóźniej do dnia 15 Stycznia 1844 r. po tém

terminie wymiana miejsca mieć nie będzie, a papier stemplowy z znakiem wodnym r. 1843 tylko jako prosty czyli nie stemplowany uważany będzie. Rozporządzenie to dla upowszechnienia, także przez *Dziennik Rządowy* i *Gazetę Krakowską* ogłoszonem zostaje.

Kraków d. 11 Grudnia 1843 r.

Senator Prezydujący
J. Księżaki.
(2r.) Sekr. F. *Girtler*.

CENY ZBOŻA

Na targowicy publicznéj w Krakowie w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 18 i 19 Grudnia 1843 roku.	1. Gatunek				2. Gatunek				3. Gatunek			
	od		do		od		do		od		do	
	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.
Krz. Pszenicy	17	—	19	—	15	—	16	12	—	—	13	—
,, Żyta...	12	10	13	—	11	—	11	15	—	—	—	—
,, Jęczmien	8	—	8	20	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Owsa...	—	—	6	—	—	—	5	15	—	—	—	—
,, Grochu..	—	—	12	15	—	—	10	20	—	—	—	—
,, Jagieł....	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Rzepaku..	—	—	29	15	—	—	25	—	—	—	—	—
,, Tatarki.	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Soczew..	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Prosa....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Koniczyny	—	—	130	—	—	—	160	—	—	—	—	—
Wielogrochu	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Ziemniaków	—	—	3	18	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Kminku...	—	—	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Anyżku...	36	—	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cetnar Siana	—	—	2	15	—	—	2	—	—	—	1	18
,, Słomy	—	—	2	12	—	—	2	—	—	—	—	—

Jaj kurzych kopa . . . . zł. 3 —
Masła garniec od złp. 8 gr. — do złp. 9 gr. —
Spirytusu garniec z opłatą w I gatunku od zł. 4 gr. —do złp. 5 gr. —. Okowity garniec z opłatą w 1 gatunku od złp. 3 gr. — do złp. 4 gr. —
Drożdży wanienka złp. 3 g.— do złp 5
Sporządzono w biórze Kommissariatu Targowego.
Kraków d. 19 Grudnia 1843 r.

Kommissarz Targowy.
W. Dobrzański.

LOTERYA KRAJOWA.

W ciągnieniu 1077 dnia 20 Grudnia 1843 roku w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały następujące Numera:

15. — 76. — 54. — 52. — 8.

Przyszłe ciągnienie 1078 przypada dnia 27 Grudnia 1843 roku.

W dniu 29 Grudnia 1843 o godzinie 9 z rana na placu właściwym obok sukiennic w rynku głównym M. Krakowa sprzedane będą przez publiczną licytacyą w drodze exekucyi sądowéj prawnie zajęte kosztowności jako to: perły kałakuckie, kanaczek z dyamentami, korale różnéj wielkości, pierścionki rozmaite, oraz skóry wyprawne (juchty). O czém chęć licytowania mających zawiadamia.

Kraków d, 18 Grudnia 1843 r.
Ignacy *Piekarski* Kom. Sąd

Wiadomości zagraniczne.

— *Petersburg* 15 *Grudnia.* —

N. Cesarz Jmć 30 Października r. b. najwyżéj rozkazać raczył, dla opatrzenia starością obarczonych i nieuleczonemi słabościami dotkniętych kapłanów rzymsko katolickich z duchowieństwa świeckiego, wydawać corocznie, do rozrządzenia naczelników dyecezyalnych fundusz potrzebny, stósownie do liczby parafij w każdéj dyecyzyi. — Z powodu byłego w r. b. nieurodzaju w gubernii Estońskiéj, najwyżéj rozkazano dozwolić bezpłatnego do portów Estońskich dowozu, do dnia 1 Lipca roku przyszłego 1844, następnych gatunków zboża zagranicznego: żyta, pszenicy, owsa, jęczmienia, i gryki, tak w ziarnie jakotoż w mące i kaszy; lecz zarazem zabronić przewożenia takowych gatunków zbóż z tychże portów do innych portów rossyjskich przez cały ciąg żeglugi 1844 r., a obok tego nie dozwalać dowożenia lądem zboża, z Estonii do gubernii Petersburgskiéj, na tejże zasadzie jak było zabroniono r. 1836. — W Petersburgu rada sal ochrony ogłosiła na nowo za upoważnieniem N. Pani, że lista osób chcących przez pewną oznaczoną ofiarę na korzyść tychże ochron uwolnić się od zwykłych wizyt lub przesyłania biletów winszujących na Nowy Rok i Wielkanoc została otwartą.

— *Paryż* 3 *Grudnia.* —

Dziś otrzymano wiadomości z Maskary (w Afryce) do dnia 14 Listopada. Pomimo brzydkiego powietrza, już od 2ch tygodni trwającego, ruchome kolumny były jednak ciągle w polu. kolumna pułkownika Gery, pomimo strumieniami padającego deszczu, i na gruncie, gdzie ludzie i konie toną prawie jakby w przepadzistych bagnach, w nocy z 3go na 4 b. m; zabrała pięć wiarołomnych włości (douair) pokolenia

Ouled-Kraled. Mała liczba regularnéj jazdy i piechoty Abd el-Kadera, znajdująca się w tych włościach w celu zabrania zboża i bydła dla obozu Abd-el Kadera, tylko o 8 mil fr. ztąd odległego, spędziła mieszkańców do oporu, ale wkrótce zostali pobici utracili 107 jeńców, pozostawili 20 poległych na placu, i kolumna francuzka zdobyła prócz tego 500 sztuk bydła i mnóstwo innych rzeczy, które, jak zwykle, przywłaszczył sobie towarzyszący kolumnie Goum arabski.

Bezzasadną była pogłoska, jakoby i pan Gnernon Ranville otrzymał od rządu rozkaz opuszczenia Paryża. Xiążę Polignac dla tego tylko musiał wyjechać, że nie chciał prosić króla o pozwolenie przebywania w stolicy.

— *Dnia 4 Grudnia.* —

Francuzki Missyonarz Quary, powrócił właśnie do swego rodzinnego miasta Tulonu z Chin, gdzie po odkryciu, że jest Missyonarzem, skazany był na śmierć, ale za pośrednictwem francuzkiego kapitana okrętowego, który przypadkowo na tamecznym brzegu wylądował, urato, wany został, i teraz z swym wybawicielem powrócił do Francyi.

Duchowieństwo we Francyi składa się teraz z 3 Kardynałów, Arcybiskupów lub Biskupów, 14 Arcybiskupów, 66 Biskupów, 174 Jeneralnych Wikaryuszów, 2800 cyrkułowych plebanów 33,500 proboszczów pomocników, razem 36,557 duchownych.

Poczta indyjska przywiozła dzienniki z Bombaj z dnia 1 Listopada. Nie zawierają one nic ważnego. W Lahorze trwają niespokojności. Hira Singh jako Wezyr Dalixa-Sing, usadzonego na tronie wnuka Rundszit-Singa, sprawuje rządy państwa. Bengalskie wojsko w liczbie 1200 ludzi wysłane do Sindu, otrzymało rozkaz zatrzymania się w Ferozpur, i inne oddziały otrzymały rozkaz udania się nad brzegi rzeki Sutlecz dla utworzenia tam korpusu obserwacyjnego z 50 do 60,000 ludzi. W wojsku w Sind panują ciągle choroby, i obawiają się nowych napaści od Beludszów. W Afganistanie powstały znowu zaburzenia przeciw Dost Mohamedowi, i lękają się o bliski jego upadek Z Chin nic ważnego nie donoszą.

W tym tygodniu król Filip udać się ma na krótki czas do zamku Eu.

J. des Debats pisze: Wystąpienie p, Olozaga z gabinetu nastąpiło w skutku formalnego jego usunięcia. Surowość tego środka przeciw mężowi, który tyle usług wyświadczył Hiszpanii, musiała być spowodowaną przez ważny jakiś wypadek. Jakiego on jest rodzaju, nie wiadomo. Nasza korrespondencya z d. 28 donosi tylko o trudnościach które p. Olozaga sciągnął na siebie ze strony jenerałów Narvaez i Serrano.

Dzisiejsza poczta ze Wschodu przywiozła nam wiadomość, że Margr. Lavallette, nowo mianowany jeneralny konsul francuzki wEgipcie, wymógł na wicekróla, że zniesienie dotychczasowego monopolu handlu stanie się rzeczywistością. Margr. Lavallette zawiadomił o tem kupców francuzkich w Alexandryi.

Poselstwo xięcia Carini do Madrytu jest bezpośrednim skutkiem porozumienia w sprawie hiszpańskiéj między dworami paryzkim i neapolitańskim, przez hr, Syrakuzy wyjednanego. Hr. Syrakuzy skłonił także pretendenta Don Karlosa do większéj niż dotąd powolności. Zanim jednak Don Karlos zrzecze się pretensyi swoich musi być pierwéj jego osobiste stanowisko zapewnione. Zależy to szczególniéj od rządu hiszpańskiego. Dla tegoto xiążę Garini posłany został jako pełnomocnik do Madrytu. Mylnem jest mniemanie, że xiążę Carini ma się układać o związek małżeński między królową hiszpańską a hr. Aqnila. Król neapolitański, związany swemi poprzedniemi zasadami może do sprawy hiszpańskiéj wmięszać się tylko na korzyść Don Karlosa, i nie ma na względzie żadnéj swojéj korzyści, jak tylko powiekszenie wspólnych praw męzkiego szczepu Burbonów hiszpańskich. Cel ten osiągnąć może jedynie przez zaślubienie xięcia Asturyi z królową hiszpańską, przyczem pierwszemu ma być zapewnione takież samo polityczne stanowisko, jakie dziś zajmuje małżonek królowéj portugalskiéj.

— *Haga* 1 *Grudnia.* —

Według ostatnich wiadomości z wyspy Jawy, kapitanowi morskiemu Coertzen (wymawiaj Kiertzen), w nowéj wyprawie jego, przeciwko rozbójnikom morskim na początku czerwca przedsięwziętéj, powiodło się w południowo-wschodniéj stronie od wyspy Celebes, na wysepkach Tannach Diampea i Kalutua, odkryć dwie kryjówki rozbójników, zniszczyć 36 największych ich statków i zdobyć 40 dział. Korsarze, po gwałtownym oporze, uciekli w lasy; z naszéj strony poległ jeden sierżant, a kilkunastu ludzi okrętowych było ranionych. — W kilka dni później, wojenny paropływ *Hesla* odkrył w zatoce jednéj z wysp na południe od Celebes, wielką liczbę statków korsarskich, które za ukazaniem się jego, popłynęły na morze, dla ocalenia się ucieczka. Dościguięte już prawie przez

Heklę, postanowiły zatrzymać się w ciaśninie Bonerata i rozpaczliwy stawić opór. Rzeczywiście też przy wszczętéj potyczce, okazali rozbójnicy bezprzykładną prawie odwagę. Jeden z największych ich statków, na którego pokładzie znajdował się ich Serang czyli Panglima (przywódca) i jakie 150 ludzi osady, dostał się w ręce Coertzena, wraz z 37 niewolnikami, pomiędzy któremi 8 kobiet i 5 dzieci, i 5 korsarzami, a w liczbie ich sam Serang, który jednak wkrótce z odniesionych ran umarł. Drugi statek korsarski, z osadą 100 ludzi, podziurawiony będąc od kul, zdążył do brzegu i osada uratowała się ucieczką. Obadwa te statki były dobrze uzbrojone, większy miał bateryę z 13 dział złożoną, z których jedno było 6 funtowe. Inne ratowały się ucieczką, któréj sprzyjała ciemność nocy i silny wiatr. Waleczni Hollendrzy mieli 7 ludzi zabitych a 26 rannych.

Zamiar akklimatyzowania wielbłądów na wyspie Jawie, nie udał się zupełnie. W r. 1840 przywieziono tam 49 tych zwierząt, które jeszcze wydały 15 młodych. Z téj liczby padło już 37, i pozostało tylko 18.

— *Londyn* 5 *Grudnia.* —

Królowa po trzydniowym pobycie w Chatsworth, posiadłości xcia Devonshire, przybyła wczoraj do Bellvoix Castle, do xcia Rutland. Jak w Drayton-Manor u p. Peel pobyt królowéj był uroczyście święcony głównie przez naczelników stronnictwa torysowskiego, tak w Chatsworth u xcia Devonshire odznaczało się towarzystwo pierwszemi członkami wigów. Lordowie Melbourne, Morpeth, Normanby, Palmerston, xżę Bedford, członkowie licznéj familii dostojnego gospodarza i wielu innych znakomitych wigów, do których przyłączyli się z torysowskiego stronnictwa tylko xżęta Wellington i Buccleugh, lord Alvanley i kilku innych, tworzyli w pysznym zamku xcia Devonshire bez porównania świetniejsze towarzystwo, niż to, jakie było w skromnym Drayton-Manor u pana Peel.

— *Madryt* 29 *Listopada.* —

Na onegdajszéj radzie ministrów wnosił Olozaga, aby w miejsce jenerała Narvaez inny jlny kapitan Madrytu mianowany został i aby załoga tutejsza była zmienioną minister wojny Serrano, nie chcąc przyłączyć się do tego środka zażądał swéj dymissyi, a dziś zapewniają, że mu takowa została udzieloną. Jenerał Chacon czy baron Corondelet, został podobno ministrem wojny mianowany. Ponieważ p. Olozaga spodziewać się może iż większość kortezów będzie miał przeciwko sobie, przeto już miał podpisać dekret rozwiązania tychże kortezów, Jenerałowie Narvaez, Concha i Mazarredo, jak słychać, zażądali także swych dymissyi, pierwszy jako jlny kapitan nowéj Kastylii, drugi jako jlny Inspektor piechoty, a ostatni jako gubernator Madrytu. Wszystko to sprawiło na wojsku i na spokojnych mieszkańcach stolicy głębokie wrażenie.

Z Paryża 5 *Grudnia.* Depesza telegraficzna z Bajonny z dnia 3 b. m. donosi. »Dekret usunięcia pana Olozagi jest z dnia 29 Listopada ex minister ten podał skargę na dz. *Heraldo*, który go obwinił o zbrodnię obrazy majestatu. *Całe ministerstwo oprócz panów Frias i Serrano, podało się do dymissyi* wspomnieni dwaj ministrowie, oraz prezes i wiceprezesi kongressu otrzymali polecenie utworzenia nowego gabinetu. Dnia 30 zebrali się razem w pałacu. Madryt był tegoż dnia wieczorem spokojny.

Dodatek do dz. *Phare des Pyrenees* mówi że usunięcie p. Olozagi nastąpiło wtedy, gdy prezes rady przymusił królowę do podpisania dekretu względem rozwiązania kongressu. Według dz. *Sentynelle de Pyrenées*, pan Olozaga działał w tym względzie potajemnie bez wiedzy innych ministrów, i dla tego na żądanie ich został usunięty.- D. 30go został aresztowany.

Na giełdzie paryzkiéj głoszono dziś, że rząd posłał rozkaz panu Bresson, abysię wstrzymał z przybyciem do Madrytu.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 18 *do dnia* 19 *Grudnia.*

Kozłowski Michał, Paret, Vigne, Negerat Jakob, Brzesko Agnieszka ob., Lekczyński Jan ob., z Polski; Forkmann Ferdynand, Psarski Felix, Jordan Tadeusz ob., Kołaczkowski Adam ob., z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Bukowiński Teodor ob., do Polski; — Besnou Julian, Bastian Fryderyk, Aich Maxym, do Galicyi; — Forest Alexander ob., Frangstein Karol, do Prus.